

Orbán Viktor több európaiságot képvisel, mint Brüsszel

| PÓCZA ISTVÁN | FOTÓ: FICSOR MÁRTON

Magyarország olyan Európáért áll ki, amely a hagyományok és az önállóság szülőháza, Brüsszel viszont az egységesítést, uniformizálást képviseli – mondja Roger Köppel. A Mathias Corvinus Collegium meghívására hazánkba látogató svájci politikus-újságíró hibának tartja a szankciókat és a fegyverszállítást, s úgy látja, jóval több hasonlóság van a svájciak és a magyarok között, mint gondolnánk.

Első alkalommal jár hazánkban?

Nem, már többször voltam Magyarországon, először a nyolcvanas évek vége felé. Akkor még egészen másként nézett ki Budapest és az ország. Szembetűnő a fejlődés, de a Duna-part és a Vár már akkor is nagyon tetszett.

Svájci szemmel milyennek látja Magyarországot?

Bár nem gondolnánk, sok hasonlóság van a magyarok és a svájciak között. Szabadságharcosok vagyunk, nehezen „nevelhetők”, ízig-veéig európaiak, és nem szeretjük, ha megmondják nekünk, mit kellene tennünk. Vannak persze helyzeti különbségek is: Svájcot az Alpok láncai védik, Magyarország pedig egy európai végvár volt a muszlimokkal, az oroszokkal és másokkal szemben. Mindig is éreztem egyfajta kapcsolatot közöttünk, rokonszenveztem a magyarokkal. Az 1956-os menekültek hatására a svájciak pozitívan álltak hozzá a magyarokhoz, én pedig kifejezetten rajongok értük.

Finoman szólva nem ez a jellemző élményünk manapság a nyugati újságírók részéről.

Sok politikus, tudós és véleményformáló bírálja ma az önök országát, mondhatjuk, hogy a fősodor kifejezetten kritikus Magyarországgal szemben. Azt mondják, ez a szörnyűséges Orbán Viktor országa, aki a Kelettel parolázik, állandóan vitába bonyolódik Brüsszellel, és folyton valamilyen kellemetlen

szerepet visz. Sokan nem nézik jó szemmel, hogy van egy ország, amely nem úszik együtt az árral. Ez azonban lehetőség is: elmagyarázni, miért van ez, és hogyan gondolkodnak a magyarok.

Elmagyarázni Európában?

Régóta írok arról, mennyire nem igaz az a kép, amelyet Magyarországról festenek. Az önök országa európai, és továbbra is az Európai Unió tagja kíván lenni. Mivel a trianoni megrázkódtatás, hosszú ideig tartó ellenségeskedés és több évtizedes kommunista elnyomás után nyerték vissza nemzeti önrendelkezésüket, teljesen érthető, hogy Moszkva fennhatósága után nem akarnak Brüsszel alá tartozni. A nemzeti önállóságra való törekvés és az EU-s tagság mezsgyéjén egyensúlyoznak, ami konfliktussal jár. Magyarország egy olyan Európáért küzd, amely a hagyományok és az önállóság szülőháza, kiáll a sokszínűség mellett, Brüsszel viszont az egységesítést, uniformizálást képviseli. Véleményem szerint Magyarország ma európaibb, mint az Európai Unió.

Nyugaton ezzel szemben azt mondják, Orbán Viktor az Európai Unió ellensége.

Ez nem igaz, még akkor sem, ha sokan gondolják így. Ő még azt tanulta, hogy Európa a különböző gondolatok közötti vita lehetőségét jelenti, a véleményszabadságot...

ROGER JÜRIG KÖPPEL

1965-ben született Zürichben. Politikus, vállalkozó, újságíró és publicista. A Svájci Néppárt parlamenti képviselője, a *Die Weltwoche* hetilap kiadója és főszerkesztője. Korábban a *Die Welt* főszerkesztőjeként dolgozott.

„Az amerikaiak a tűzzel kezdtek játszani, amikor reményeket tápláltak Ukrajna NATO-csatlakozásával kapcsolatban”

...amelyek az Európai Unió alapértékei is.

Pontosan. S úgy látom, Orbán Viktor nem hajlandó feladni ezeket az alapértékeket. Magyarországon a férfi még férfi, a nő még nő, a család fontos, az embereknek dolgozniuk kell, és az ország számára lényeges a honvédelem – lényegesebb, mint mondjuk a gendermosdók ügye. A magyar miniszterelnök ezeket a liberális-konzervatív értékeket képviseli, az EU számos technokratája, államhívó baloldalija viszont egyáltalán nem veszi jó néven, hogy különböző vélemények vannak. Ezeknek az értékeknek

a hangoztatása persze provokáció is Magyarország részéről – az én szememben azonban jófajta provokáció. Orbán Viktor hasznos az unió számára, mert több európaiságot képvisel, mint Brüsszel. Egyszer Európa modern Churchilljének is neveztem őt, ami persze nem azt jelenti, hogy mindent jól csinálna. A mostani európai politikai helyzetben számomra Orbán Viktor a remény jele.

A magyar szembenállás a migrációs vitával vált igazán láthatóvá. Politikusként ön is rendszeresen felszólal hazájában a tömeges bevándorlás negatív hatásai ellen, Európában viszont még mindig nem igazán ildomos erről beszélni.

Ez a kérdés rendkívüli módon foglalkoztatja ma az embereket, mégsem akarnak róla tudomást venni a politikusok.

Miért nem?

Mert nem illik a mostani ideológiába, amely a nyitott határokat, a világméretű egységesülést hirdeti. Ez naiv politikát eredményezett, amely láthatóan nem működik. Rossz helyre kerültek a hangsúlyok. Szerintem az emberek sem Magyarországon, sem Svájcban nem bevándorlóellenesek, hanem a tömeges és ellenőrizetlen migrációt ellenzik. Nem akarják, hogy bűnözők érkezzenek, vagy olyanok, akik nem kívánják betartani a törvényeket. Ez az egész nem is annyira az ide törekvők hibája, sokkal inkább a politikusoké, akik rossz üzeneteket küldenek.

A másik vitás kérdés a háború, amely átformálta az európai politikát. Öt évvel ezelőtt szinte senki nem gondolta volna, hogy Svédország és Finnország be akar majd lépni a NATO-ba. Svájc lesz a következő?

Óriási hiba lenne, ha Svájc belépne. Nem vagyok NATO-ellenes, de érdemes feltenni bizonyos kérdéseket a szervezettel kapcsolatban. Ilyen például, hogy miért van még mindig NATO, amikor a Varsói Szerződés már megszűnt. Az oroszok kivonták a katonáikat Németországból, az amerikaiak viszont azóta sem. Mi történt itt tulajdonképpen? A NATO veszélyes karaktert öltött magára. Védelmi szövetségként indult, ám ma már egyre kevésbé látja annak az ember. Ez kifejezetten veszélyes folyamat. Szerintem igen fontos az, amiről Orbán Viktor az évértékelőjében is beszélt, nevezetesen, hogy Magyarország számára továbbra is lényeges a NATO-tagság, de a magyarok egy védelmi szövetségbe léptek be, amikor aláírták a csatlakozást.

Az imént azt mondta, egyre kevésbé látszik védelmi szövetségnek a NATO. Ön szerint ma defenzív vagy offenzív szövetségről beszélhetünk?

Érdemes óvatosan fogalmazni, de ahogy én látom, egy offenzív szövetség irányába indult el, márpedig ez nem érdeke. Az Egyesült Államokban is egyre többen érvelnek amellel, hogy ha offenzív irányt vesz, akkor a keleti bővítése, különösen Ukrajna taggá válása egyszerűen nem elfogadható Oroszországnak, mindez pedig veszélyes folyamatot indít el.

Az ukrán NATO-csatlakozás lehetőségét tehát hibás gondolatnak tartja?

Határozottan.

És mit gondol Ukrajna EU-tagságáról? Azt is ellenzi?

Az Európai Unió részéről nagy hiba lenne, ugyanis nem tudná finanszírozni. Egy különösen korrump országokról beszélünk, amelynek óriási az adóssága, és mindezt fizetni kellene. Lehetett volna kompromisszumos megoldásra törekedni, de ez a lehetőség már elúszott. 2012–2013 környékén tető alá

„Az oroszoknak a háború létkérdés, nem engedhetik meg, hogy Ukrajnába amerikai atomfegyvereket telepítsenek”

lehetett volna hozni egy megállapodást Ukrajna, Oroszország és az Európai Unió között. Viktor Janukovics elnök lépéseket tett az unió irányába, ami az oroszoknak nem tetszett. Ezután kompromisszumos megoldásra törekedett Oroszország és az EU között, egyfajta szlalompolitikát próbált érvé-

nyesíteni, José Manuel Barroso európai bizottsági elnök azonban behúzta a kéziféket. Ez az Európai Unió szempontjából óriási hiba volt, s a folyamatok innentől rossz irányt vettek. Ezért mondom, hogy a mostani háborúnak több felelőse is van. Nem csupán Vlagyimir Putyin orosz elnök, az ő része nyilvánvaló, de az ukrán kormánynak is megvan a maga felelőssége, ahogyan az Európai Uniónak, a NATO-nak és az amerikaiaknak is.

Nyugaton nem nagyon hallani osztott felelősségről.

A történelemből megtanulhatunk volna, hogy nem szabad egy nagyhatalommal játszadózni. A hidegháborút követően az oroszok elfogadták a visegrádi és a balti országok euroatlanti integrációját, de húztak egy egyértelmű vörös vonalat: Ukrajna és Georgia nem lehet tag. Ezt mindig elmondták. Az amerikaiak pedig a tűzzel kezdtek játszani, amikor ebben a két országban reményeket tápláltak a NATO-csatlakozással kapcsolatban. Washingtonban azt sem nézték jó szemmel, hogy Németország és Oroszország között egyre szorosabb lett a kapcsolat. Az, hogy Oroszország és Európa független legyen az Egyesült Államoktól, nem érdekük az amerikaiaknak. Az európai érdek viszont az lenne, hogy együttműködés és békés egymás mellett élés legyen az Egyesült Államok, Európa, Oroszország és Kína között. Most nem ezt látjuk.

Hanem ennek a szöges ellentétét.

A helyzet egyszerű: egy nagyhatalom sem fogad el egy másik nagyhatalmat a maga közelében. A nagyhatalmak védik a saját érdekeiket, s ha fenyegetve érzik magukat, agresszívvá válnak. Ezt láthattuk az amerikaiak részéről több alkalommal is: azt mondták, nem tűrhetik a kommunista terjeszkedést Vietnámban, és bementek Vietnámba; azt mondták, nem lehetnek tömegpusztító fegyverek Irakban, majd bementek Irakba – tegyük hozzá azt is, hogy nem is voltak ott tömegpusztító fegyverek. Mindezek alapján elég nagy butaság volt azt gondolni, hogy az oroszok elfogadnák az amerikai atomrakétákat a szomszédos Ukrajnában.

Térjünk vissza Svájcra. Azt mondta, hiba lenne belépni a NATO-ba. Mit gondol az EU-tagságról?

Az Európai Unió Svájc ellentéte, Svájc letről felfelé építkezik, az EU viszont fentről lefelé. Ez a kettő nem férne össze. Az uniós tagság olyan hiba lenne, amely Svájc végét jelentené. Csak egy példa:

„Nem gondolom, hogy sikeres lenne a Nyugat stratégiája. A szankciók inkább az Európai Uniónak ártanak, Oroszországnak kevésbé”

mi még az áfaemelésről is népszavazást tartunk. Ha belépnénk, akkor az EU-nak minden közös döntésnél meg kellene várnia a népszavazásaink eredményét, ezáltal Svájc az egész európai jogalkotást irányítaná, amit az unió nyilván nem hagyyna, a vége pedig az lenne, hogy Svájc kapitulál. Könnyen belátható tehát, hogy a belépés nem lenne jó ötlet. Persze vannak, akik pártolnák az országunk NATO- és EU-tagságát, de a konzervatív többség ellenzi.

Az orosz–ukrán háború hatására viszont mintha egyre inkább megkérdőjeleződne a svájci semlegesség.

A háború kitörése után viták robbantak ki a semlegesség kérdését illetően, s az EU-szankciók átvételéről születtek döntések. Ez már részvételt jelent a gazdasági háborúban, amit én ellenzek, s a politikai közösségem, a Svájci Néppárt is. A fegyverszállításról most is heves vita folyik, a baloldaliak, a liberálisok és a szociáldemokraták fegyvereket küldenének, a zöldek és a mi pártunk ellene

van. A semlegesség logikáját követve szerintem ha Svájc fegyvereket szállítana Ukrajnának, akkor Oroszországnak is kellene küldenie, hiszen csak így tudna valóban független és semleges maradni.

Mit gondol más nyugati országok döntéseiről?

Az az ő dolguk. Azonban nem gondolom, hogy sikeres lenne a Nyugat stratégiája. A szankciók inkább az Európai Uniónak ártanak, Oroszországnak kevésbé.

Hibának tartja a szankciókat?

Igen, mivel nem használnak. És visszatérve a fegyverszállításra: csak még veszélyesebbé teszi a helyzetet. Oroszországot nem tudják katonailag legyőzni, ez illúzió. Az oroszoknak ugyanis ez a háború létkérdés, nem engedhetik meg, hogy Ukrajnába amerikai atomfegyvereket telepítsenek. A Nyugat szemszögéből ez máshogy néz ki, ez nem egy lenni vagy nem lenni kérdés, ami egyfajta egyensúlytalanságot is eredményez. Ha a fegyverszállítás működne, azt mondanám, rendben, de csak tovább növeli az eskaláció kockázatát, sajnos a nukleáris eskalációé is. Ezek a kockázatok most már nagyok, a Nyugatnak békét kellene kötnie. Reménykeltő, hogy egyre többen beszélnek arról az USA-ban, Németországban, Franciaországban, hogy véget kellene vetni neki, és valamilyen megoldást kellene találni. Orbán Viktor és Magyarország ebben fontos szerepet játszik, egyfajta hidat jelenthet. |m|